PROPERTY OF ACKU

اراده DAILY

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۱۱۹۸

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

دوولسم کال - دویمه دوره، ۱۱۹۸ مه گڼه، پر له پسې ۲۲۷۲ گڼه د ۱۳۹۰ ل.د مرغومي ۱۹ مه - د دوشنبې ورځ، د ۱۴۳۳ هـ ق صفرالمظفر ۱۴ مه د ۲۰۱۲ د جنورۍ ۹ مه

نشست مشترک صلح بین اسلام آباد و کابل

در حالی که روند گفتگوهای مستقیم صلح بین امریکا و طالبان در قطر ادامه دارد، شورای عالی صلح افغانستان می گوید که امیدوار است، در نشست کمیسیون مشترک صلح میان افغانستان و پاکستان بتواند، پیشرفت های عملی در تامین صلح افغانستان داشته باشد.

محمد اسمعیل قاسمیار مشاور امور

ص۳

د ایران پوځي مانورې د افغانستان لپاره سور څراغ!

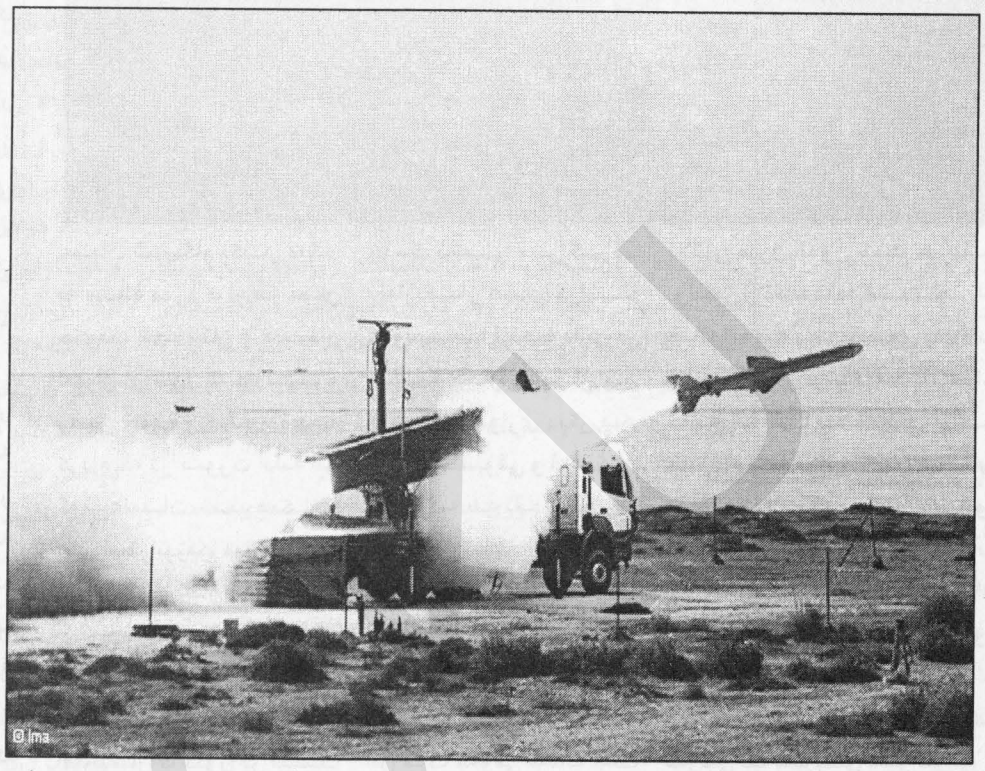

په تیرو څو میاشتو کې دا له افغانستان سره پولې ته نژدې د ایرانیو ځواکونو دویم ځل پوځي تمرینونه دي چې یو شمېر افغان کارپوهان یې له افغاني پولې څخه د ایران د ویرې څرګندویه بولي.

د دوی په وینا دا ویره په افغانستان کې د امریکا له پوځي حضوره ده او د کابل او واشنګټن ترمنځ د اوږد مهالو ستراتیژیکو همکارېو په اړه روانو خبرو د دوي اندېښنې لا ډېرې کړې دي.

د کابل پوهنتون د فلسفې او ټولنپوهنې استاد فیصل امین وویل، دا رنګه پوځي مانورې د افغانستان دولت ته هم یو سور څراغ کیدای شي او دغه دولت یې باید په وړاندې ویښ و اوسي: (کله چې ایرانیان له افغانستان سره پر پوله پوځي مانورې کوي دا په خپله د افغانستان دولت ته یو سور څراغ او یو خبرداری دی، یانې ایران د افغانستان د سرحدونو په اړه اندېښنه لري، دوي ویره لري چې امریکا د افغانستان له لارې پر ایران کوم پوځي اقدام ونه کړي.

په همدې اساس د افغانستان دولت باید په لوړو او مدبرانه سیاستونو سره دې مسئلې متوجه وي، چې کومه غلط فهمي رامنځ ته نشي او ایران زمور د پولو پر خلاف کوم پوځي اقدام ونه کړي، د افغانستان دولت ۳مخ

د افغان کډوالو ستونزې په یونان کې د افغانستان سفارت د پرانیستلو لامل شوې

د افغانستان د بهرنیو چارو وزارت وایي چې په راتلونکو څو میاشتو کې به په یونان کې سفارت پرانیزي چې په دغه هیواد کې له زرګونو غیرقانوني افغان کډوالو سره مرسته وکړي.

د افغانستان د باندنیو چارو وزارت ویندوی جانان موسي پرون وویل، د یونان په پلازمېنه اتن کې د افغانستان سفارت باید د مارچ د میاشتې تر پای ته رسېدو مخکې پرانیستل شي.

ده په عین حال کې وویل چې افغانستان به په اتن کې د سفارت له پرانستلو سره په یو وخت په بلغاریا کې خپل سفارت بند کړي.

د موسي زي په وینا یونان ته د کال پنځوس زره افغانان په غیرقانوني ډول داخلېږي څو د ښه ژوند لپاره له دې لارې نورو اروپایي هیوادونو ته لاړ شي.

اکثره افغانان د دې لپاره لومړی یونان ته ځي چې له ترکیې څخه په اسانه یونان ته تللی شي. خو یونان ته اکثره تللي افغانان بندیان شوي او خورا بد وضعیت ورسره شوی دی.

په یونان کې بندي افغانانو تاند ته ویلي چې په ځلونو پولیسو وهلي، په تیاره او تنګو خونو کې یې، بې له

دې چې د لمر ستر که وویني، په میاشتو میاشتو سابندیان کړي دي.

په دې هیواد کې ډېر افغانان غواړي چې ببر ته خپل هیواد ته لاړ شي خو د اسنادو د نه لرلو له کبله یې یونان هیڅ ځای نه شي لېږلی.

د افغانستان د بهرنیو چارو وزارت ویندوی جانان موسي زي وویل چې په وروستیو کې د افغانستان د باندنیو چارو وزارت یو پلاوی اتن ته تللی وو او له ځان سره یې ۶۵۰ پاسپورټونه وړي وو څو هغو افغانانو ته یې ورکړي چې غواړي په خپله خوښه خپل هیواد ته لاړ شي.

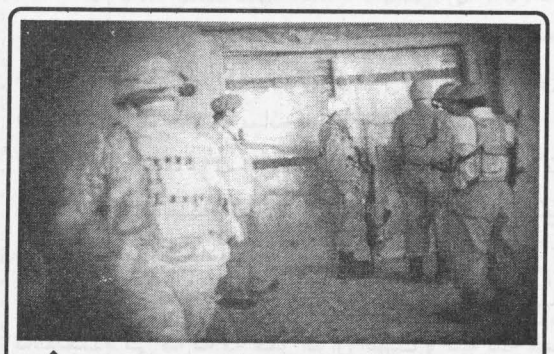

عملیات شبهنگام ۲

که څوک تر ۶۵ افغانۍ په لوړه بیه ګاز وپلوري، دوکان یې تړل کېږي!

د سوداګرۍ او صنایعو وزارت وایي، سر له سبا که چا په کابل ښار کې اوبلن ګاز تر ۶۵ افغانۍ په لوړه بیه وپلوره، هټۍ به یې وتړل شي او دی به توقیف شي.

د سوداګرۍ او صنایعو وزارت ویاند وحیدالله غازي خپل پرون په کابل کې خبریالانو ته وویل چې سبا به د ملي امنیت، لوېې څارنوالۍ، کابل ښارواليۍ او د ګاز او نفتي توکیو د ادارو ګډ پلاوی په کابل ښار کې د ګاز د بیو کنټرول پیل کړي.

دا په داسې حال کې ده، چې تر دې مخکې هم دولت د ګاز لپاره بیه ټاکلې وه او ویلي یې وو، چې له متخلفینو سره به قانوني چلند وکړي، خو عملي نه شوه.

له اختر څخه مخکې په کابل ښار کې یو کیلو ګاز په ۵۵ افغانۍ پلورل کېده، چې وروسته یې بیه تر ۱۲۰ افغانیو ورسېده، خو د سوداګرۍ وزارت له خوا په کابل کې په ټیټه بیه د ګاز د توزیع له امله بېرته یو څه ټیټه شوه او پرون یو کیلو ګاز ددې ښار په شخصي هټیو کې تر ۸۰ افغانۍ پلورل کېده.

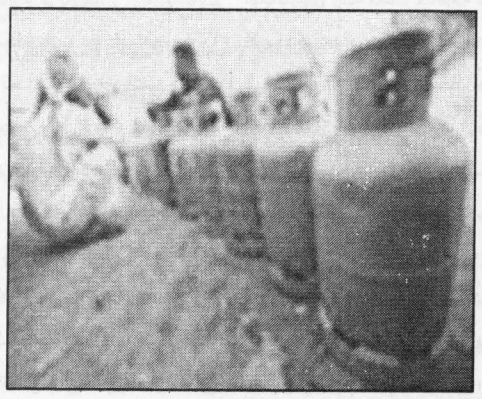

له څه مودې راهیسې د ښار په ۳۰ دولتي هټیو کې یو کیلو ګاز په ۵۵ افغانۍ او په ۷۰ هغو شخصي هټیو کې چې له دولت څخه ګاز پیري، یو کیلو ګاز په ۵۹ افغانۍ پلورل کېده.

خو غازي خپل پرون وویل چې سر له نن څخه به په یادو دولتي هټیو کې یو کیلو ګاز په ۵۴ افغانۍ پلورل کېږي او د یادو ۷۰ خصوصي هټیو شمېر اتیاوو ته لوړ شوی دی.

د ده په وینا، اوس د سوداګرۍ او صنایعو وزارت دا توان لري، چې هره ورځ هرې یوې یادې هټۍ تر زر کیلو ګاز ورکړي.

د سوداګرۍ وزارت د معلوماتو له مخې، په کابل ښار کې په ورځ کې ۵۰۰ ټنه ګاز ترتیا ده.

غازي خپل د ستراتیژیکو زېرمو نه شتون، د ګاز په برخه کې د سوداګرو د اوږد مهالې ترونونو نه شتون او د تېر کال د نومبر په میاشت کې د قزاقستان له لوري هیواد ته د ګازو نه ورکول، په هېواد کې د ګاز د بیو د لوړېدو لاملونه وبلل. خو هغه زیاته کړه، چې د سوداګرۍ او صنایعو وزیر انورالحق احدي د ګاز او نفتي توکیو ریاست ته دنده ورکړې، چې په کابل کې د ګاز لپاره یوه ستره ذخیره جوړه کړي.

هغه په پرونۍ خبري ناسته کې دا هم وویل، چې د سوداګرۍ او صنایعو وزارت څه موده مخکې له ایران سره یو ترون لاس لیک کړی، چې له مخې به یې د یو کال په اوږدو کې یو میلیون ټنه نفتي توکي هېواد ته راولېږدول شي. دی وایي، چې ددې توکیو ۶۰ سلنه ډیزل، ۳۰ سلنه پټرول او لس سلنه دالوتکو تېل شامل دي.

دلوی او بښونکي خدای ج په نامه

سرمقاله

قدرت نمایی های تشنج زای ایران در منطقه

در این اواخر، تیره گی روابط بین امریکا و ایران به نقطهٔ اوج خود رسیده است؛ به ویژه بعد از آنکه کاخ سفید ایران را از طریق وضع تعزیرات جدید اقتصادی و مالی، این کشور را زیر فشار بیشتر بین المللی قرار داد و ایران یک فروند طیاره بدون سرنشین نیروهای امریکایی را که از خاک افغانستان به پرواز درآورده شده بود، پایین آورده و با وجود اصرار مکرر مقام های امریکایی، از سپردن آن ابا ورزید. به تعقیب این جریانات، نیروی بحری سپاه پاسداران ایران مانور نظامی ده روزه یی را در خلیج فارس اجرا کرد که روز دوشنبهٔ گذشته به پایان رسید. این تمرینات نظامی باعث وخامت بیشتر روابط ایران و امریکا گردید؛ به طوری که بارک اوباما، رییس جمهور امریکا تحریم هایی را با هدف جلوگیری از خرید نفت ایران توسط کشورهای دیگر وضع کرد.

تهدیداتی مبنی بر بستن تنگهٔ هرمز که تانکرهای نفتی بیشتر کشورهای حوزهٔ خلیج فارس از طریق آن به بازار جهانی می رسد، باعث افزایش قیمت نفت شد. در همین حال، ایران به ایالات متحدهٔ امریکا هشدار داد که دوباره ناوه گان طیاره بر به خلیج فارس نفرستد. هنوز از جنب و جوش و کشیده گی این رویدادها فرونشسته بود که سپاه پاسداران ایران باردیگر به آزمایش قدرت و قدرت نمایی پرداخت و پریروز (۱۷ جدی /۷ جنوری) در نزدیکی سرحدات غربی کشور، یک مانور نظامی را اجرا کرد.

یک مقام نیروی زمینی سپاه پاسداران ایران گفت که تمرینات نظامی "شهدای وحدت" در منطقهٔ خوات در ۶۰ کیلومتری سرحد افغانستان با "هدف افزایش امنیت مرزهای ایران" انجام شده است.

باید گفت که اجرای هرگونه مانورهای نظامی در منطقهٔ حساسیت زا همچون شرق میانه و امثال آن که خود از مدت ها به اینسو، صحنهٔ ناارامی گسترده است؛ بیش از پیش به تشنج و وخامت اوضاع می افزاید؛ ایران اگر در رقابت با امریکا قرار دارد و می خواهد از این طریق به بازی های سیاسی اش با قدرت های رقیب خود بپردازد؛ نباید ثبات و آرامش منطقه به چالش کشیده و قربانی اهداف خود سازد. هم اکنون بعد از اجرای مانورهای نظامی ایران در خلیج فارس، اوضاع منطقه به مراتب بی ثبات و متشنج گردیده است. ایران می تواند با داخل شدن از دیگر چینل ها و با استفاده از راهکارهای دیگر، مشکلش را با قدرت های رقیبش یک طرفه نماید، اما اینکه این کشور، با عدم رعایت اصول همجواری و همسایه داری و با عدم نظرداشت نزاکت ها و حساسیت حاکم منطقه یی به چنین کاری متوسل می شود، کشورهای منطقه نیز، مجبور اند، حداقل به خاطر حفظ ثبات و آرامش نسبی منطقه، در برابر هر عمل ناسنجیدهٔ جمهوری اسلامی از خود واکنش مناسبی داشته باشند که این امر می تواند، به بی ثباتی و ناآرامی بیشتر منطقه بیانجامد.

امید ایرانی ها با درک این مسأله که در این منطقه نه تنها ایرانی ها، بلکه ملت ها و کشورهای دیگری نیز حضور دارند، حساسیت و نزاکت های منطقه یی در نظر گرفته و در آینده، در پی ترمیم همچو عملکردهای ناسنجیده یی که نه به خیر ایران است و نه به خیر منطقه، برآید.

عملیات شبهنگام

نگارنده: دکتراندس نبی هیکل

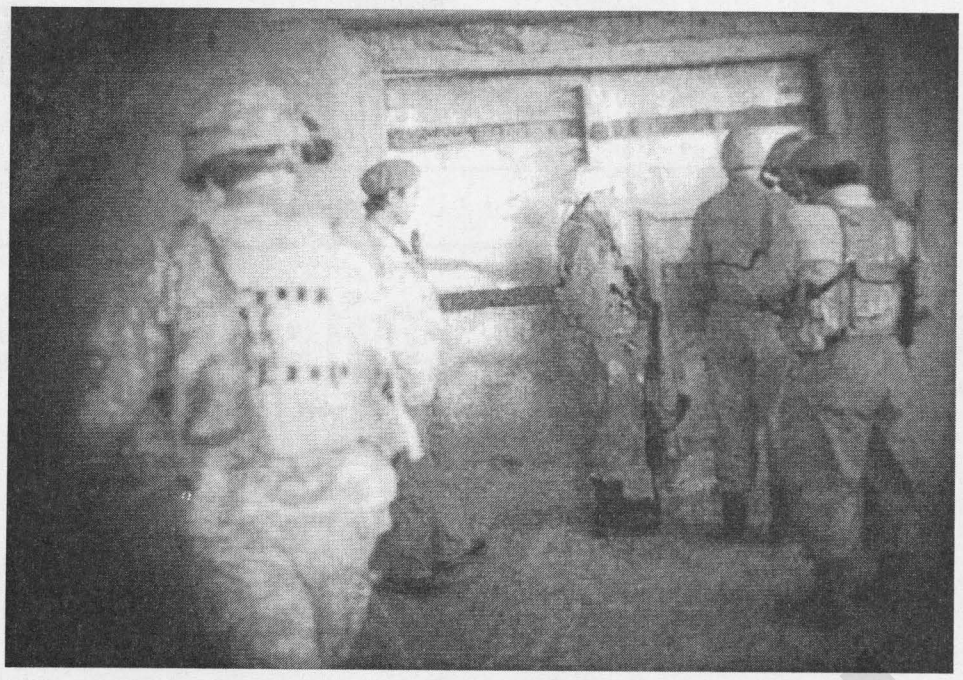

عملیات شبهنگام یکبار دیگر به مسألهٔ مورد منازعه میان حکومت افغانستان و متحدان لیبرال آن مبدل شده است و رییس جمهور کشور تهدید کرد ه که در صورت ادامهٔ این گونه علمیات، سند همکاری های استراتیژیک میان امریکا و افغانستان امضاء نخواهد شد.

ایالات متحدهٔ امریکا از همان آغاز مخالفت حکومت افغانستان تا کنون بر اهمیت این عملیات در جنگ علیه تروریزم تاکید داشته است. ناتو استدلال دارد که عناصر کلیدی مخالفان مسلح شبانه به منازل پناه می برند و بهترین زمان دستیابی به آنان، شبهنگام می باشد. این گونه عملیات به استدلال ناتو موثر و هدفمند است؛ زیرا از کشتن افراد ملکی جلوگیری می گردد و عناصر مسلح مخالف در نتیجهٔ این عملیات، دستگیر و درصورت مقاومت نابود می گردند. عملیات روزانه برهد ف سیار انجام می شود که می تواند، از افراد ملکی، از زنان و کودکان و از منازل رهایشی متعدد به حیث ابزار مدافعوی و پناهگاه استفاده نمایند؛ در حالی که عملیات شبانه بر هدف ثابت انجام می گردد. این عملیات دشواری های عمده را در بردارد.

دشواری اولی این است که این عملیات ممکن است، بر اساس گزارش های استخباراتی نادرست صورت گیرد و یا بر مبنای گزارش هایی استوار باشد که از خصومت ها و بدبینی ها در افغانستان پس از سه دهه جنگ ناشی می گردد. بمباردمان های مراسم عروسی یا فاتحه داری در گذشته، مثال هایی از این گونه اند. دشواری دیگر یک مشکل حقوقی و فرهنگی است که به تقدس حریم خانواده ارتباط دارد.

حریم خانواده از تعرض مصوون است، مگر اینکه حکم محکمهٔ باصلاحیت در زمینه وجود داشته باشد. این جهت حقوقی مسأله است که عملیات شبهنگام آنرا مورد تخطی قرار می دهد. نه تنها قوانین جوامع دموکراتیک این حق را تضمین می نماید، بلکه فلسفهٔ اعتقادی لیبرالیزم نیز، آنرا ساحهٔ فارغ از مداخلهٔ دولت می شمارد. قوانین افغانستان نیز، حریم خانواده را از تعرض مصوون می داند.

از لحاظ فرهنگی عملیات شبهنگام حریم خانواده را مورد تجاوز قرار می دهد واین حق، حق دفاع از حریم خانواده را موجب می گردد که در جامعهٔ افغانی، اساس فرهنگی و حقوقی دارد. این حق همانند حق فروش، استفاده، اجاره دهی و کرایه دهی که از حق خرید و حق مالکیت ناشی می گردد، از حق مصوونیت حریم خانواده ناشی می گردد.

به اضافهٔ اینها، عملیات شبانه می تواند، حساسیت های دیگری را نیز، موجب گردد: تجاوز بر حریم خانواده، یک خانوادهٔ مسلمان با تفکر سنتی به وسیلهٔ سربازان خارجی غیرمسلمان در نیمهٔ شب و تلاشی منزل، بدون شک حساسیت برانگیز و تکاندهنده است، چه این خانواده به یک مظنون پناه داده باشد یا نه. در فرهنگ افغانی، صاحب خانه نه تنها به حمایت از حریم خانواده مکلف دانسته می شود، بلکه به حمایت از آنکه مهمان آن خانواده شمرده می شود و یا به آن پناه داده است نیز، خود را مکلف می داند. عملیات شبانه می تواند، به خصومت های محلی نیز، دامن بزند.

عملیات شبانه به وسیلهٔ نیروهای خارجی یک بعد جدی دیگر نیز دارد. بر اساس تیوری کلاسیک، دولت حق انحصاری استفاده از قوه را دارا می باشد. نیروهای ایساف بر اساس فیصلهٔ شورای امنیت سازمان ملل متحد در افغانستان حضور دارند و باید قوانین بین المللی را رعایت نمایند. رعایت قواعد بین المللی و قوانین افغانستان و اساس حضور این نیروها در قلمرو افغانستان، اساسات قانونی حضور این نیروها را می سازند. در شرایط کنونی که مرجعی به نام حکومت منتخب در افغانستان به کمک جامعهٔ جهانی ایجاد گردیده، عملیات خودسرانه روزهنگام یا شبهنگام در تضاد با حق حاکمیت ملی افغانستان قراردارد. زیرا حق حاکمیت ملی مقدم بر همه عبارت از حق تصمیم گیری ملی یا یک مرجع ملی می باشد، با حفظ این اصل که دولت حق انحصاری استفاده از قوه را در برابر اتباع و شهروندان افغان برای تحقق قانون و نظم عامه دارا می باشد.

بنابرآن، هر نوع عملیات بدون آگاهی حکومت و مشارکت نیروهای امنیتی افغان، تجاوز بر حق حاکمیت ملی پنداشته می شود.

نگرانی های دوگانه در این رابطه از یکسو به عواقب عملیات شبانه و از سوی دیگر به تعویق امضای سند همکاری های استراتیژیک میان افغانستان و ایالات متحده ارتباط دارد. هردو نگرانی را می توان به ساده گی برطرف نمود. نخست، در ساحاتی که مسوولیت های امنیتی به نیروهای افغان سپرده شده است، عملیات نظامی به نیروهای افغان تعلق دارد، بنابرآن، ما از نگرانی ها در ساحاتی سخن می گوییم که مسوولیت امنیتی به نیروهای افغان واگذار نشده است. در صورت مداخلهٔ نیروهای ناتو در مسوولیت های امنیتی، ما باید این پروسه را نمایشی و ناکام اعلام نماییم. دوم، سند همکاری های استراتیژیک نه تها همکاری های دو کشور را در عرصه های مختلف تنظیم می نماید، بلکه مناسبا ت و همکاری های نظامی هردو کشور را نیز، قانونمند خواهد ساخت. بنابرآن، مشروط ساختن امضای سند متذکره در یک زمینه، به معنای رای برای ادامهٔ عملیات شبانه می باشد. سوم، عملیات شبانه می تواند، به وسیلهٔ نیروی خاص افغان در شب صورت گیرد و یا پس از محاصرهٔ منزل مشکوک در صبح هنگام، به وسیلهٔ نیروهای مشترک صورت گیرد.

به نظر می رسد، دلیل اساسی انجام عملیات شبانه مستقلانه را عدم اعتماد تشکیل می دهد. این چیزی است که بسیاری ها از آن نگران اند؛ زیرا نیروهای مخالف مسلح نه تنها در اردو و در حکومت نفوذ دارند، بلکه علاقمندی به حکومت ضعیفتر از علاقمندی مردم به نیروهای مخالف مسلح می باشد.

راه حل دیگر این است که برای امضای سند همکاری های استراتیژیک میان امریکا و افغانستان، عجله یی وجود ندارد و می تواند، در سال ۲۰۱۴ یا پس از انتخابات ریاست جمهوری به امضاء برسد. اظهارات اخیر رییس جمهور را منبع تشنج در روابط امریکا و افغانستان نباید تلقی نمود؛ زیرا گذشته نشانداده که ایالات متحدهٔ امریکا با چنین اظهارات با درک و تفاهم خاص برخورد کرده است. ما به یاد داریم که واکنش رییس دولت جمهوری افغانستان بار قبلی شدیدتر ازاین بار بود. حکومت باید با تلفات و احساسات مردمی ابراز همدردی و همنوایی نماید.

د ایران پوځي مانورې ...

باید په مشخصه توګه دې ټکي ته بیداره واوسي.)

د راپورونو له مخې د ایران سپاه پاسداران انقلاب ځواک له خوا دغه پوځي تمرینونه له افغانستان سره د پولې په شاوخوا شپیته کیلومتري کې پیل شوي، ایرانیو چارواکو یې هدف د سرحدونو د امنیت ټینګښت بللی دی.

د (شهدای وحدت) په نامه دغه پوځي مانورې په فارس خلیج کې د ایرانیو ځواکونو د هغو پوځي مانورو په تعقیب کیږي چې د هرمز تنګي پر سر یې د ایران او لوېدیځ ترمنځ کشمکش زیات کړ.

د سیاسي چارو یو بل کارپوه عبدالرحمن هوتکي په دې باور دی، چې د افغانستان او یا هم هر بل هېواد نه د هر ډول حملې په وړاندې چمتوالی لري.

نومورې وویل، له افغانستان سره پر پوله د ایرانیو ځواکونو دا رنګه پوځي تمرینونه د افغانستان پر مسایلو کوم منفي اغیز نه شي کولای، خو په افغانستان کې د دې هېواد سیاسي او استخباراتي هلې ځلې خطر ناکې دي.

ښاغلي هوتکي په دې اړه ازادی راډیو ته وویل: (د ایران اسلامي دولت د امریکا له نظامي قوت نه په سیمه په ځانګړې توګه افغانستان کې تل اندېښنه لرلې ده، دا اندېښنه یې هغه وخت بیخي په ډاګه شوه کله چې افغان چارواکو له امریکا سره د ستراتیژیکو همکاریو د لرلو په اړه چمتوالی وښود.

د لوېدیځ دودیزې جرګې په جوړیدو سره هم دوي له یو لړ سیاسي کړیو سره په تماس کې و، چې دغه جرګه سبوتاژ کړي، خو دا جرګه په کامیابۍ پای ته ورسیدله.)

نومورې وویل، ایران اوس دا هڅې پیل کړې چې د پیسو په وسیله په ملي شورا کې له امریکا سره د ستراتیژیکو همکاریو د سند د تصویب مخنیوی وکړي، تر دې مخکې د ولسي جرګې ځینو غړو هم دا خبره تایید کړې وه.

که څه د ناټو ځواکونو چارواکي ایران په افغانستان کې له وسلوالو مخالفینو سره په مرسته او د دوه مخې پالیسۍ په پرمخ بولو تور نوي خو افغان چارواکي د ایران په اړه په څرګندونو کې حساس دي.

د کابل چارواکو تل له ایران سره په دوستانه اړیکو ټینګار کړی او د دې داډ یې هم ورکړی چې اجازه به ورنه کړي، له خاورې یې د ګاونډیو هېوادونو پر ضد کار واخیستل شي.

نشست مشترک صلح بین اسلام...

بین المللی این شورا دیروز به رسانه ها گفت که نشست مشترک صلح در آیندهٔ نزدیک در کابل و یا اسلام آباد برگزار خواهد شد. این در حالی است که حدود ۴۰ روز پیش، رییس جمهور کرزی پاکستان را به سبوتاژ کردن تلاش های تامین صلح در کشور متهم کرده بود. به نظر می رسد، کابل در تلاش است، تا از کاروان صلح برکنار نمانده، به هر طریقی که باشد، در این راستا قدنمایی نماید؛ به باور کارشناسان، تلاش های همسویی با اسلام آباد که بعد از مدت ها باردیگر آغاز گردیده است نیز، برای برآورده شدن همین منظور صورت می گیرد؛ اما اینکه این راهکار دولت کابل در این راستا مثمر و کارایی خواهد داشت، بیشتر آگاهان به این باور اند که هر رویکردی که به منظور آغاز مذاکرات صلح بعد از این به راه انداخته می شود، دیر و به جز ضیاع وقت، نتیجه یی به دست نخواهد داد؛ زیرا هم اکنون امریکاییان مذاکرات مستقیم را با جانب اصلی آغاز کرده و شاید امتیازاتی نیز به ایشان قایل شود؛ چیزی که می تواند، پرستیژ دولت کابل را بیش از پیش به چالش کشیده و کارکردهای آنرا زیر سوال قرار دهد.

اراده با جوانان وعلاقه مندان

همکار گرانقدر محترم فیصل "شریفی"، در این هفته ایمیل های متعدد شما را در یافت نمودیم با ابراز قدردانی از همکاری های مسلسل شما اینک بخشی از یک مطلب ارسالی تانرا به زیور چاپ می آراییم.

کشورهای همسایه درتلاش بهره برداری های اقتصادی!

درحالیکه سرمای زمستان درکشور ما فراه رسیده همانند گذشته ها مشکلات عدیده یی ازسوی کشورهای همسایه نیز ایجاد گردیده است. تنش هایی که میان پاکستان وایالات متحده امریکا وجود دارد باردیگر پاکستان ازناحیه اقتصادی دست به اقدامات خصمانه علیه مردم افغانستان زده است. درسال های گذشته و سال جاری نیزکشورهای همسایه بخصوص پاکستان و ایران اموال واجناس بازرگانان افغان را درخاک شان توقف داده وخواستارپول های هنگفت ومشکل تراشی برای هموطنان ما گردیده بودند. حالا نیزبیش ازهشتصد کانتینر مواد غذایی واجناس دیگر که متعلق به تاجران افغان می شوند درپشاور و بندرکراچی ازسوی نظامیان پاکستان توقف داده شده است. اما مقامات پاکستانی به ناحق بهانه می گیرند که گویا این مواد واجناس به نیروهای ناتو انتقال داده میشود؛ درحالیکه همه گان میدانند که از گذشته ها به اینسو افغانستان روابط تجارتی با همسایه هایش داشته است وهم اکنون با سرد شدن هوا درکشور بهای مواد سوختی وخوراکه برای مردم افغانستان کمرشکن بوده و دربرخی ولایات دوردست کشور افزایش قیمت ها بی سابقه افزایش یافته است و نیازمندی مردم دراین فصل سال جدی و زیاد تر می باشد.

به هرحال نکته قابل یادآوری اینست که در سال جاری معاهده تجاری میان پاکستان وافغانستان به امضا رسیده است و این مسله مهم پنداشته میشود که مفاد آن سند ازطرف هردو کشور رعایت وعملی گردد، اما پشت پا زدن و دورویه گی به تعهدات بین المللی ازسوی پاکستانی ها امرتازه یی نیست، بلکه بارها کشورحامی تروریزم (پاکستان) این عمل ناجوانمردانه را انجام میدهد که درنتیجه مردم مظلوم وستمدیده ما متضرر از این عملکرد زشت آنها گردیده و ضربه اقتصادی برای ملت افغانستان وارد میشود. درهرحال باید جامعه جهانی ازطریق فشارهای خویش با تفاهم با سران آن کشور به حل مشکلات تجار افغان و مردم رنجدیده ما بپردازند. اگرپیرامون این موضوع غور نشود زیان آنرا مردم ما می بینند.

اما بدبختانه آنکشوردرصدد آوردن چنین مشکلات اقتصادی بالای تاجران افغان به آزارو اذیت آنها پرداخته و میخواهند تا به اهداف شوم وخصمانه شان برسند. اما ازاین پس دولت ومردم افغانستان صبرو حوصله شان ازکارکرد های مغرضانه همسایه ها به ستوه آمده و جداً تقاضا می نمایند تا از همچو مداخلات نادرست دست بردارشوند.

همکار ارجمند روزنامه محترم فرهاد دره یی محصل فاکولتهٔ حقوق، از وصول دو نامه شما اطمینان داده و به امید همکاری های متداوم شما اینک قسمتی از یک مطلبی تانرا به چاپ میرسانیم. موفق باشید.

همواره این برداشت در پاکستان وجود داشته است که ارتش وساز مان آی اس آی مانند حکومتی در داخل حکومت، عمل میکند اما دولت های نظامی وغیر نظامی پاکستان همواره به نظامیان وابسته بوده است که ار تش آن کشور دولت را حفظ مینماید. نظامیان پاکستان بقا و موجودیت خویش را در استمرار نا امنی و آشفتگی و صدور تروریزم و هراس افگنی به افغانستان، هند، وسایر کشورها می دانند. این چیزی است که در طول جنگ علیه شوروی تجربه گردیده است. زمانی جنرال عبدالرحمن اختر، رییس آی اس آی دستور داده بود که تونل سالنگ و بند کجکی را منفجر کنند و کابل را بسوزانند.

تغییر در دیدگاه حاکمان پاکستان زمانی می تواند به وجود آید که پاکستان نتواند و امکان آن را نداشته باشد که در افغانستان نا امنی بیافریند. اینکار در حین حال مستلزم یک دگرگونی عمیق و همه جانبه در ساختارهای حکومتی و سیاسی پاکستان است که هنوز هم در اختیار نظامیان است. با روی کار آمدن یک حکومت غیرنظامی این امیدواری به وجود آمد که ممکن است یک حکومت غیرنظامی مقتدر که بتواند ثبات را در داخل پاکستان ومنطقه تامین نماید ویک حکومت نسبی رادر امور پاکستان به نمایش بگذارد ونیاز مندی های مردم پاکستان در آن نهفته باشد، ولی با روی کار آمدن زرداری به عنوان یک زمامدار غیر نظامی این امید از بین رفت.

گمان می رود زرداری به خاطر نداشتن پایگاه اجتماعی وسیع، خود را ناگزیر به دادن امتیاز به نظامیان می بیند. موجودیت زرداری، خودش یکی از موجبات بر گشت نظامیان است و بی موجب نیست که جنرال مشرف، حاکم نظامی سابق این کشور بار ها در مورد منطقه ابراز نظر مینماید، زیرا مشرف همان دیکتاتوریست که دستورخرید ریشه های پسته افغانستان را برای دشمنان ملت که همانا تروریستان طالب به حمایت وسیع نظامیان پاکستانی که در رأس آن (مشرف) قرار داشت میپرداختند ولی با گذشت زمان مردم ملکی پاکستان با درک هویت اصلی دولت نظامی این کشور دست به اعتراض زده وخواهان دولت ملکی شدند که این فعالیت مدنی مردم پاکستان سبب گردید پرویز مشرف اعتبار خویش را از دست داده ونظام فاسد وی سقوط نماید.

اما امروزه مردم پاکستان درک نمودند که نظامیان این کشور باعث بد بختی و ویرانی این کشور شده اند وحکومت به عنوان پایه نمادین در قید نظامیان قرار گرفته است ونیاز جدی برای فعالیت های داد خواهانه مدنی دارند که نظامیان پاکستانی تصفیه شود وبنیاد گرایی که یک پدیده منفی در استراتیژی نظامیان پاکستان قرار دارد این فرهنگ از بین برده شود تا مردم پاکستان زند گی امن را در سایه یک حکومت مردمی سپری نمایند.

همکار همیشگی روزنامه محترم احمد ذکی هوشمند، مطالب جالب شما به دسترس این روزنامه قرار گرفته که به امید همکاری دوامدار تان به اساس نوبت به چاپ آن می پردازیم. کامگار باشید.

پالیسی نشراتی هر نشریه و رسانه یی را حفظ منافع و مصالح علیای کشور تشکیل می دهد که خوشبختانه تعداد کثیری از رسانه های کشور به آن توجه داشته و همواره آنرا در نظر گرفته اند، اما از این جمع هستند رسانه های خصوصی که بدون درنظرداشت منافع ملی کشور در تلاش اند تا منحیث تریبیون و وسیله نشراتی کشور های همسایه عمل کرده و با تدویر میزهای مدور و گفتمان های سیاسی حتی با لهجه ها و گویش های کشور های منطقه شماری از عمال آن ها را دعوت نموده و به پخش و نشر دیدگاه های مغرضانه در برابر نظام منتخب مردمی ما می پردازند.

این رسانه ها با دعوت اشخاصی تحت نام آگاه سیاسی و یا آگاه نظامی و از همین قماش، پیوسته کوشیده اند تا حرف ها و ابراز نظرات غیرواقعی و واهی سیاستمداران ایرانی و پاکستانی را بر کرسی نشانده و موجب دلهره گی و پریشانی هموطنان عزیز ما از نظام کنونی گردند. آزادی بیان که یکی از اصول زرین دموکراسی در نظام های مردم سالار به شمار می رود، بعد از سقوط رژیم طالبان و ایجاد اداره های مؤقت، انتقالی و منتخب در کشور ما به طور شاید و باید آن مورد توجه قرار گرفته که در کشور های منطقه و همسایه که عموماً سابقهٔ استبداد و دیکتاتوری در آنها تا حال بیداد می کند، بی نظیر بوده و مردم افغانستان برای اولین بار است که این چنین فضای باز را تجربه می کنند.

قانون اساسی افغانستان که در اواخر سال ۱۳۸۲ به تصویب رسید، مادهٔ سی و چهارم آن به آزادی بیان اختصاص داده شده است. چنانچه در این قانون که یکی از قوانین اساسی دموکراتیک در کشور های منطقه محسوب می شود، آمده است که آزادی بیان از تعرض مصوون است که با در نظر داشت همین ماده، دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز خود را مکلف می داند تا آنرا رعایت نموده و تا حد لازم به کار های رسانه یی مشکل ساز نشود؛ اما شماری از رسانه های کشور با سؤ استفاده از آزادی بیان، دست به پروپاگندا زده و می کوشند تا موجب تحریف اذهان عامه شوند و این موضوع تا جایی رسیده است که اعمال تخریب کارانهٔ دشمنان مردم افغانستان را پر رنگ جلوه داده و بر عکس کارکرد های دولت منتخب ما را کم رنگ رو نما سازند.

در هر حال، امید است رسانه های خصوصی با در نظر داشت منافع ملی و مصالح علیای کشور و با مطالعه اوضاع سیاسی و نظامی کنونی سرزمین آبایی و اجدادی ما اشخاصی را در میز های مدور و گفتمان های رسانه ای دعوت نمایند تا اظهار نظرات آنان امنیت نسبی کشور ما را مختل نساخته و مردم ما را بیشتر از این از هم نپاشد تا وفاق و وحدت ملی در دیار ما به شکل درست آن تمثیل شود.

اقتصاد و ساختارهای اولی آن در افغانستان

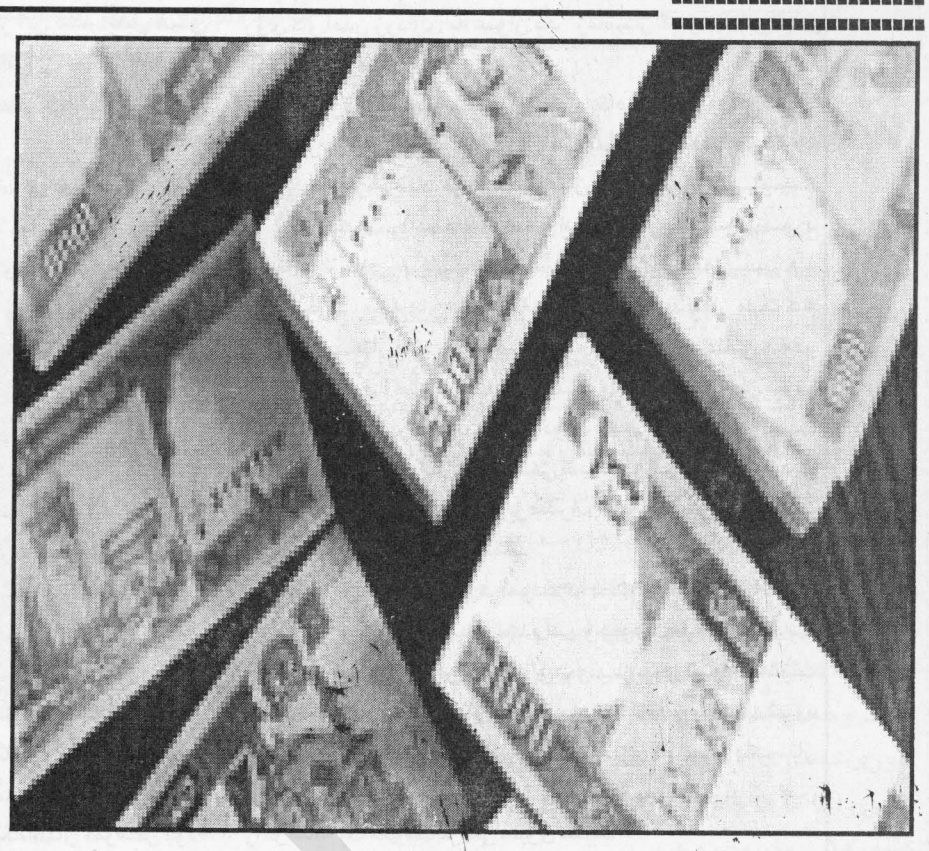

اقتصاد افغانستان اصولا اقتصاد زراعتی و مالداری است. لیکن عرصهٔ اقتصاد مثل سایر عرصه و امور چنان به هم خورده است که به مشکل می توان برای آن بنیاد و اساسی را در نظر گرفت، تابع شرایط موجود، تعداد زیادی از مردم ما مشاغل کاذب و زیانبار روآورده اند که از جمله می توان به کشت، تولید و ترافیک مواد مخدر اشاره کرد. طبق آمار برخی از موسسات بین المللی در سال ۱۳۸۴ حدود ۰,۲ درصداز زمین های قابل کشت در افغانستان، تحت پوشش کشت کوکنار درآمده است. بر اساس آمار موجود، د ر کل افغانستان، حدود ۷ میلیون هکتار زمین قابل کشت وجود دارد که در سال ۱۳۸۴ حدود نصف آن زیر کشت رفته است؛ زیرا که به دلیل ویران شدن سیستم آبیاری، از بین رفتن بسیاری از جوی ها و نهرها و... از اثر جنگ های متوالی، امکان کشت همهٔ آنها میسر نبوده است. در کنار زراعت، مالداری نیز، از دیر زمان پایهٔ دوم اقتصاد افغانستان راتشکیل می داده است؛ مردم با پرورش، گاو، گوسفند و بز، ضمن تامین نیازهای اولیهٔ خانوادهٔ شان، مازاد محصولات مالداری را در بازار عرضه می کردند.

بر اساس آمار دولت وقت درسال ۱۳۵۷ در تمام افغانستان ۱۴۴۱۴۰۰۰ راس گوسفند معمولی، ۴۶۶۱۰۰۰ گوسفند قره قل، ۰۰ ۱۱۰۰ گاو شیری و ۲۶۳۰۰۰۰ گاو غیر شیری وجود داشته است، اما در اثر جنگ های طولانی، مقدار زیادی از این حیوانات، نابود شده است. حدس زده می شود که درحال حاضر، پنج یک مقدار سا ل ۱۳۵۷، حیوانات در کشور وجود داشته باشد که نیازمندی بخش بسیار کمی از خانواده ها را تامین می کند. از سال ۱۳۲۱ هـ ش. کارخانه های صنعتی، کما بیش در افغانستان پایه گذاری شد، اما رشد قابل توجهی نداشت، با آن هم، مطابق برخی از آمارها، درسال ۱۳۶۰، جمعا ۲۴۱ کارخانه، موسسه و شرکت تولیدی صنعتی و نیمه صنعتی، در کشو ر وجود داشته است که درحال حاضر، ۸۰٪ آنها از بین رفته و یا تعطیل می باشد و تنها تعداد اندکی کارخانه های کوچک مثل صابون سازی، تولید پلاستیک، تولید روغن، تولید سمنت، پتو، نساجی، چاپخانه و... وجود دارد.

در سال های اخیر، تعداد کمی از اقلام صادراتی افغانستان (قالین، خشکبار، پوست قره قل و.....) صادر می شود، اما آمار دقیق از مقدار آنها وجود ندارد. اما در سال (۱۳۸۴)، وزارت اقتصاد افغانستان اعلام کرد که صادرات کشور به ۱,۲ میلیارد دالر رسیده است که از نظر آگاهان امور، مورد تأمل است. به جز گندم که حدود ۶۰ درصد از داخل کشور تامین می گردد، دیگر اقلام مورد نیاز مردم، همه از خارج وارد می شود که عمدتا از کشورهای چین، ایران و پاکستان تأمین می گردد.

در حال حاضر، درامد سرانهٔ هر نفر حدود ۴۰۰ دالر می باشد و از ۱۵میلیون نیروی کار ۴۰ در صد آنها بیکار می باشند و حدود ۵۳درصد جمعیت کشور زیر خط فقر زنده گی می کنند.

ترکیب مشاغل در سال ۱۳۵۴ بدین صورت بوده است: زراعت ۳۸,۵٪، صنعت ۲۴,۵ ٪، خدمات ۳۸٪ ولی در حال حاضر، حدود ۴۰ درصد مردم به مشاغل کاذب (از جمله تولید و ترافیک مواد مخدر) مشغول هستند. بودجهٔ دولت افغانستان در سال ۱۳۸۴، ۴۷۵۲,۵ میلیون دالر در نظرگرفته شده بود که ۲۶۹ میلیون ان از عواید ملی پیش بینی شده است. دولت مدعی است که رشد اقتصادی در سال جاری، ۱۴,۵٪ بوده است ولی آگاهان امور، رشد اقتصادی را هشت درصد می دانند.

افغانستان بعد ازاجلاس بن تاکنون حدود ۲۰ میلیارد دالر دریافت کرده است که از این مقدار ۲۲٪ را دولت و ۷۷٪ را موسسات غیر دولتی (انجوها) مصرف نموده اند، ولی هیچ کار موثر برای بازسازی و رونق اقتصادی کشور، صورت نگرفته است.

در کنفرانس لندن (منعقده ۱۱تا ۱۲ جدی ۱۳۸۴) دولت ها و موسسات کمک کننده متعهد شدند که برای پنج سال آینده، ۱۰,۵ میلیارد دالر به افغانستان کمک کنند که از تمام مبلغ ۵۰٪ را مستقیما دولت افغانستان دریافت نماید و ۵۰ ٪ دیگر را انجوهای خارجی تنها دولت امریکا و جاپان نپذیرفته است که ۵۰٪ کمک ها را به دولت افغانستان پرداخت نمایند.

و متقابلا دولت افغانستان در توافقنامه یی امضا شده در کنفرانس یادشده متعهد شد که در طی پنج سال آینده درامد سرانهٔ مردم را از ۲۲۰ دالر به ۵۰۰ دالر ارتقا بخشد و ۶۵٪ از مردم ساکن شهرها از برق برخوردار گردند و نیز ۱۹ میلیون تن از ساکنان قریه ها، از خدمات صحی و اجتماعی برخوردار گردند و میزان مرگ و میر کودکان را در اثر ارایهٔ خدمات کاهش دهد و ظرفیت مراکز تحصیلی را بالا ببرد.

آگاهان متعقد اند که دلیل عدم رشد اقتصادی افغانستان با وجود میلیاردها دالر کمک جهانی [illegible] کشور عمده [illegible]

[illegible] و تعداد انجوهای خارجی و موسسات غیر دولتی و دولتی

۲- وجود مشاوران خارجی با حقوق بسیار گزاف که معاش برخی از آنها مطابق اظهارات مقام های دولتی سالانه به پنجصد هزار دالر می رسد و این دو پروسه خود سبب می گردد که بخش عظیم از کمک های مورد ادعا به خود کشورهای خارجی برگردد.

۳- عدم ظرفیت دولت و فساد اداری این وضعیت اسفبار اقتصادی افغانستان زمانی مایهٔ ناراحتی و نگرانی بیشتر می گردد که به این نکته توجه نماییم که مردم افغانستان در آینده، از ناحیهٔ کمک های فعلی تا گلوگاه در میان قرض های سنگین فرو خواهد رفت که حتا شاید نسل آینده هم قادر به پرداخت آنها نباشد.

صادرات : بر اساس آمار ارایه شده از سوی وزارت اقتصاد، صادرات افغانستان در سال ۱۳۸۴ به حدود ۵۰۰ میلیون دالر رسیده است.

واردات: واردات افغانستان در سال (۱۳۸۴) حدود ۲/۲ میلیارد دالر تخمین شده است.

عواید خالص در سال ۱۳۸۴ از ناحیهٔ تجارت: حدود ۶۳۷ میلیون افغانی بوده است.

درآمد ناشی از مواد مخدر در سال ۱۳۸۴ : ۲/۲ میلیارد دالر بوده است.

دولت افغانستان حداقل ۶۰ میلیون دالر تا کنون مقروض می باشد.

معیار های بین المللی حقوق بشر برای تطبیق قوانین

بی نظمی داخلی: هر اقدام و محدودیت بر حقوق باید با ایجابات یک جامعه دموکراتیک سازگار باشد.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

ارادهٔ ورځپاڼه یوازې دسرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې دلیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه پې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com
معاون: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰ ۵۹ ۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول، کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Farhat yar
Editor: Khadem Ahmad
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com